

Historisch Voorburg

Jaargang 13

2007

Nummer 1

Van Dorps Voorburg

Uit de verzameling van Piet van Dorp

Inhoud

Woord vooraf	2
Een tochtje door Voorburg	4

Van de redactie

Enige jaren geleden heeft dit tijdschrift onder de titel 'Voorburgse verzamelingen' (jaargang 9, 2003, nummer 1) een rijk geïllustreerd overzicht gepubliceerd van enkele grote particuliere en openbare collecties in Voorburg. Een aantal enthousiaste reacties op dat nummer heeft de redactie tot de slotsom gebracht dat er onder de leden van de Historische Vereniging Voorburg kennelijk belangstelling bestaat voor historisch beeldmateriaal over onze oude gemeente. Andere reacties wezen erop dat men zich verbaasde over onze beperkte keuze van toen: er waren toch nog tal van andere collecties in Voorburg? Waarom niet deze, of die andere collectie ook gepresenteerd? In ons woord vooraf bij de uitgave hadden we destijds al laten blijken ons bewust te zijn van het beperkte karakter van onze keuze, maar we leidden uit deze reacties ook af, dat men graag méér had willen zien, meer afbeeldingen uit weer andere Voorburgse collecties. Het is bij zo'n onderwerp niet mogelijk het ieder naar de zin te maken, maar voor deze uitgave heeft de redactie wel besloten met een soort vervolg te komen, een presentatie van opnieuw een Voorburgse verzameling, en wel een heel bijzondere. Ditmaal hebben we ons dus beperkt tot maar één collectie, maar toch ook nu hebben we een selectie moeten maken, want de verzameling in kwestie had ons anders door haar grote omvang vele jaargangen van ons tijdschrift laten vullen. Al vele jaren – de bronvermeldingen bij de afbeeldingen getuigen daar menigmaal van! – heeft de redactie incidenteel een beroep kunnen doen op de verzamelaar P. (Piet) A.A. van Dorp, die een zeer grote collectie oud fotomateriaal en ook andere voorwerpen betreffende Voorburg bijeen heeft gebracht. Steeds was hij bereid om beeldmateriaal af te staan om een van onze artikelen over historisch Voorburg te illustreren met minder bekende of nog geheel onbekende oude foto's. We zijn hem dankbaar dat hij ons toestaat in dit nummer nu eens zijn verzameling centraal te stellen.

Piet van Dorp thuis verdiept in zijn verzameling.

*Voorzijde omslag:
De Vlietweg bij de Oude Tolbrug
(detail van de afbeelding op pag. 6).*

Bij de Vliet, tegenover de achterzijde van huize Eemwijk, was vroeger de Voorburgse Groentencentrale (ook wel: 'de Veiling van Veur') gelegen. Het zwaar met groenten beladen schip 'Avontuur' manoeuvreert op de Vliet om via de geopende draaibrug op de achtergrond bij de veiling te kunnen komen. Achter de bomen rechts is gedeeltelijk de fabriek zichtbaar die de elektriciteit leverde voor het Hofpleinlijntje. Tegenwoordig herinneren slechts een slingering in de Vlietweg en een kom in de Vliet aan dit punt bij de veiling.

Woord vooraf

Piet van Dorp is geboren in 1930. Zijn voorfamilie was werkzaam in Wasserij Van den Akker, genoemd naar de familie van zijn moeder. Die waterrij was in het eerste kwart van de afgelopen eeuw gevestigd in een boerenhuis nabij boerderij De Vet, een boerderij gelegen aan de Broeksloot, enige tientallen meters van de kruising van de huidige Prins Bernhardlaan en de Laan van Nieuw Oosteinde.

Wasserij Van den Akker was dus aanvankelijk gehuisvest op een locatie die in een eeuw tijd wel erg veel van haar landelijke rust is kwijtgeraakt. De Utrechtse Baan is eroverheen geplempt, om precies te zijn. Behalve de grootouders van Van Dorp woonden er nog twee andere families ter plaatse: Van Kleef en Goudswaard.

Opa Van den Akker verhuisde de wasserij in 1924 naar de Oostenburgerdwarsstraat, later omgedoopt in Laan van Haagvliet. De omgeving van boerderij De Vet (zie de afbeelding op p. 31) werd aan het begin van de jaren dertig op de schop genomen. Van al het voorgaande rest nu niets meer dan het vage verloop van de Broeksloot onder al de geschakelde meerbaans asfaltwegen op verschillende niveaus.

Ook Piet van Dorp ging werken in Wasserij Van den Akker, totdat hij in 1991 met de zaak ophield. Inmiddels huist loodgietersbedrijf De Deugd in het bedrijfspand.

Zijn liefhebberij in oude foto's van Voorburg is eigenlijk pas laat ontstaan. Eens zag hij in de etalage van de glas- en houtwinkel tegenover boekhandel Wattez (inmiddels ook allebei verdwenen) een oude foto van ca. 1925,

waarop zijn eigen huis in de Laan van Haagvliet was afgebeeld. De houthandel leverde ook lijstwerk en als trekkertje werden wel eens oude foto's van Voorburg geëxposeerd. Bij navraag bleek de foto afkomstig van Aad de Wolf, voor liefhebbers van de historie van Voorburg ook al een bekende naam. Daarmee was een eerste aanschaf gedaan en een begin gemaakt met een enorme verzameling foto's, prentbriefkaarten en andere Voorburgiana.

Op deze en de volgende bladzijden zullen de foto's u meevoeren voor een tochtje door Voorburg, te beginnen aan de Vliet bij de voormalige Groentencentrale, met het water meegaand langs het oude dorp en de Oude Tolbrug tot aan de Haagse Trekvliet en Geestbrug, vervolgens langs de straten door Voorburg-West en over het spoor, om daarna in slingeringen door de oude en jongere wijken van Voorburg verder te gaan en via het lange Oosteinde te vervolgen tot aan de grens met Leidschendam. De tocht eindigt daarna thuis bij de verzamelaar. Veel is veranderd, dat is zeker, maar veel is ook merkwaardig herkenbaar gebleven.

De Wijkerbrug met daarnaast de nog complete 'Boerderij bij de Wijkerbrug'. Het huidige brugwachtershuisje is het goed terug te herkennen achter de vermaarde uitspanning 'De Wijkerbrug' te zien.

Een tochtje door Voorburg

De Oude Haven met de Kerkbrug. Veel is hier nog als toen, al is de oude muur naast de brug, eigenlijk de muur rond de tuin van het voormalige Hoekvliet, nu verdwenen. Het brugwachtershuisje stond nog aan de overzijde van de Vliet.

Het is moeilijk de oude foto's precies te dateren. Afgaand op de datum van verzending kan men enkele oude ansichtkaarten nog wel vóór een bepaald jaar in de tijd plaatsen, maar bij de meeste foto's kan men daarvoor eigenlijk alleen afgaan op het afgebeelde.

De Oude Haven met bedrijvigheid van binnenvaartschepen. Op de achtergrond het woonhuis van het hoofd van de Vlietschool, waarin later het Groene Kruis gehuisvest was.

Een stoomtrein uit Gouda passeert de draaibrug over de Vliet. De fotograaf staat aan de Vliet, ongeveer tegenover Hofwijck. Op de achtergrond de nu verdwenen villa Johanna.

De Eerste Nederlandsche Ozon Bleekerij, of de Stoomwasch- en Strijkinrichting 'Middenburg' (kortweg 'de Ozon'), vanaf de overzijde van de Vliet. Op de achtergrond de watertoren aan het Westeinde.

De Vlietweg met links huize Leeuwenberg (later met een verdieping verhoogd en omgedoopt in Dorrepaal) en rechts het hoge dak met schoorstenen van huize Heeswijk. Achter het hoofd van de melkboer (?) is de Oude Tolbrug te zien, die enkele tientallen meters verder richting Rijswijk lag dan zijn opvolger, de huidige brug bij de Fonteinkerk.

De Oude Tolbrug, gezien vanaf de Virulylaan. Links huize Heeswijk. Behalve de Virulylaan is alles op deze foto verdwenen. De laan kijkt nu uit op het Diaconessenhuis en, schuin, op de Fonteinkerk.

Het Westeinde, nabij de Oude Tolbrug, waarvan het hefmechanisme links in de lucht nog te zien is. Intocht van het muziekkorps 'Apollo' uit Brouwershaven, na de watersnoodramp van 1953.

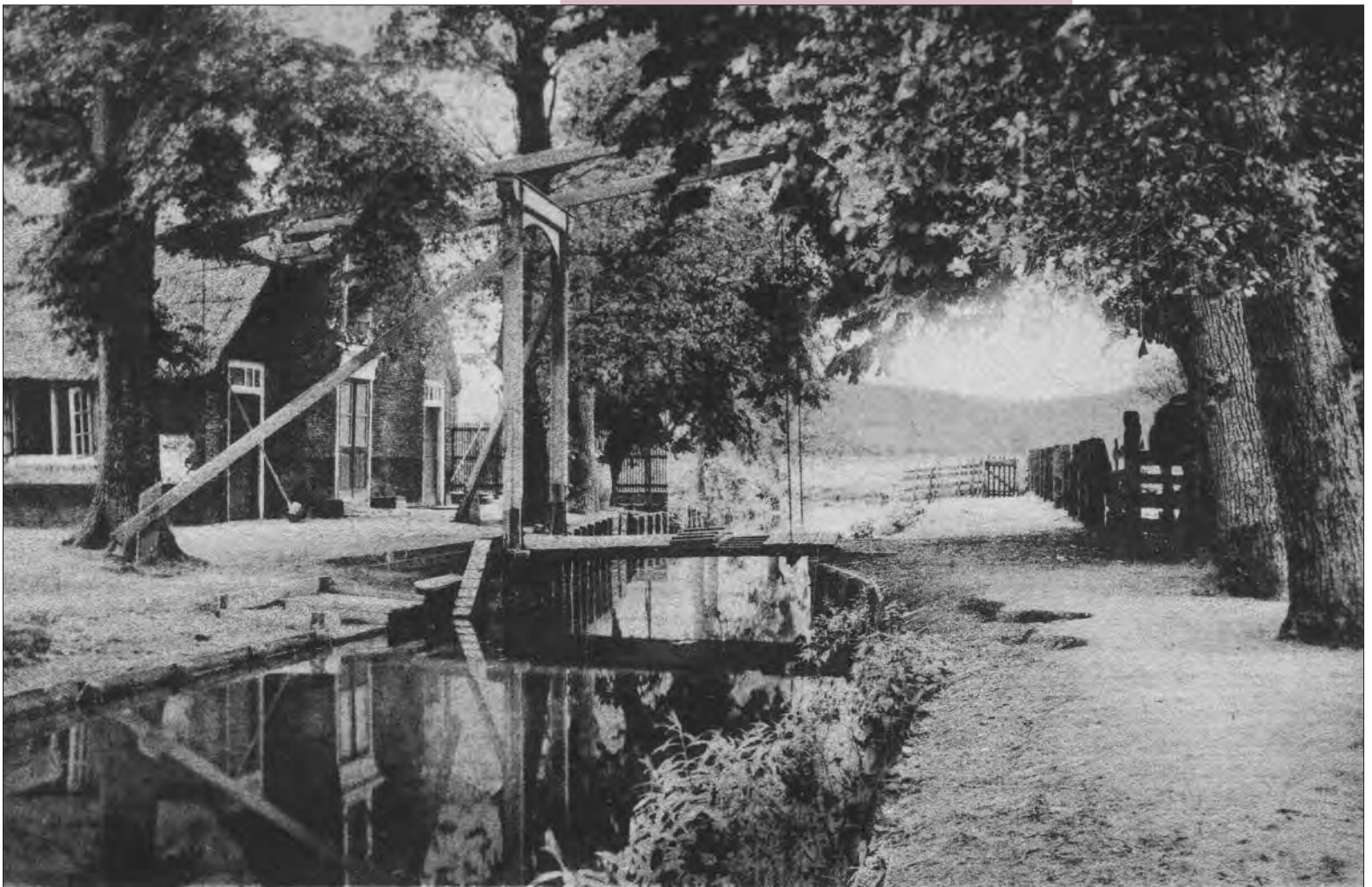

De Haagse Trekvliet vanaf de Geestbrug met in de verte huize Drievliet. Zeer vroege foto van vóór de vaartverbreding en de aanleg van de Hoekweg.

De Haagse Trekvlies, gezien vanaf de Rijswijkse kant, met de Geestbrug nog als dubbele hefbrug in de verte. Midden in beeld de meelfabriek van Koechlin.

De boerderij Overburg aan de Broeksloot, ongeveer ter hoogte van de huidige hoek Tusschenburgstraat-Overburgkade in Voorburg-West.

De verdwenen fabriek van Van der Heem NV aan de Maanweg. Op de voorgrond het nog niet bebouwde Soomerlustplein. Op de achtergrond vóór de fabriek de boerenhuizen rond boerderij De Vet aan de Broeksloot, waarin ooit Wasserij Van den Akker van de grootouders van Piet van Dorp gevestigd was.

Onbewaakte voetgangersoversteekplaats over de spoorbaan Den Haag-Gouda (bijgenaamd 'het Kaatje' of 'de Molentjes'). Op de voorgrond de Broeksloot. Achter de bomen de fabriek van Van der Heem.

'De Molentjes' gezien vanaf de andere zijde. In de verte is achter de bomen het koepelvormige dak van de verdwenen villa 'Vierbruggen' te zien, aan het begin van de afgelopen eeuw gebouwd voor de juwelier G.L.J. Reeser. Die mooie villa stond op de plaats waar nu de Prins Bernhardlaan uitkomt op de Laan van Nieuw Oosteinde.

De villa van Reeser, gezien vanaf de Marialaan. De fotograaf kijkt richting Laan van Nieuw Oosteinde. Nu loopt hier rechts, achter een smal bosperceeltje, de Bernhardlaan, dwars door de tuin van de villa.

De Laan van Haagvliet, waarheen de grootvader van Piet van Dorp in 1924 zijn Wasserij Van den Akker verhuisde. In de verte de kruising met de Rozenboomlaan. De fotograaf is in de vaste muziektent geklommen, die hier stond op de kruising Laan van Haagvliet-Laan van Heldenburg.

De Vliegermolen nog op zijn oude standplaats, schuilend voor de zeewind achter de toen nieuwe flat aan de Bernhardlaan.

De Heldenburgdwarsstraat, de verbinding halverwege de Laan van Heldenburg met de Oranjelust. Tegenwoordig heet dit straatje de Zuyderloostraat. De gereformeerde kerk aan de Laan van Oostenburg is op wat resterend muurwerk na inmiddels geheel verdwenen. Deze Ansichtkaart is in 1923 verstuurd.

Links het huisje bij de Algemene Begraafplaats, in het midden de brandweerkazerne en rechts het politiebureau op de hoek van de Rozenboomlaan en de Parkweg. Het huisje bij de begraafplaats is veruit het oudste gebouw in beeld, maar het is merkwaardig genoeg ook het enige dat er nu nog staat.

Het 'Hofje van Vis', aan de overzijde van de Parkweg, tegenover politiebureau en brandweerkazerne.

Het 'Hofje van Elsevier' met doorkijkje naar de Parkweg en de boompartijen van de Algemene Begraafplaats aan de overzijde.

Een zeer oude foto van de Parkweg. Het huis links is verdwenen en stond ongeveer op de hoek van de Parkweg en de Laan van Heldenburg. Het pand zichtbaar tussen paard en koetsier bestaat nog wel en staat op de hoek van Parkweg en Orangelust. Koetsier en paard kijken richting de Oude Kerk. In het keienplaveisel liggen de rails van de stoomtram. De opschriften op de bakkerswagen (?) zijn helaas niet te lezen.

De hoek Parkweg-Franse Kerkstraat met rechts het gebouwtje van de Nieuwe Sociëteit 'Gezelligheid'. In het plaveisel weer de rails van de stoomtram.

Het koffiehuis 'Ockenburg' naast het station Voorburg, met zijterrasje langs de spoorbaan. De ansichtkaart is in 1958 verzonden.

De 'Molen van Baas', hier gezien vanaf het terrein van de voormalige tramremise aan de Parkweg, ongeveer tegenover de Laan van Rustenburg. Op de voorgrond een sloot langs de Parkweg.

Een stoomtrein uit Gouda passeert de overweg aan het Westeinde. Links het Voorburgse station. De foto dateert uit 1934.

Hoek Zwartelaan (recht vooruit) – Herenstraat (rechts van de fotograaf). De Zwartelaan, eigenlijk het verlengde van de oude Wervelaan, een tolweg, werd destijds nog aangeduid als Laan van Nieuw Oosteinde, ook op het straatnaambordje links. De Ansichtkaart is verstuurd in 1907.

Jacoba en Piet van den Akker (familie van de verzamelaar) tijdens ringsteekwedstrijden aan de Zwartelaan.

De hoek Zwartelaan (links) – Herenstraat (rechts), met tussen de aanplakbiljetten aan de gevel ook een verkiezingsaffiche van de NSB.

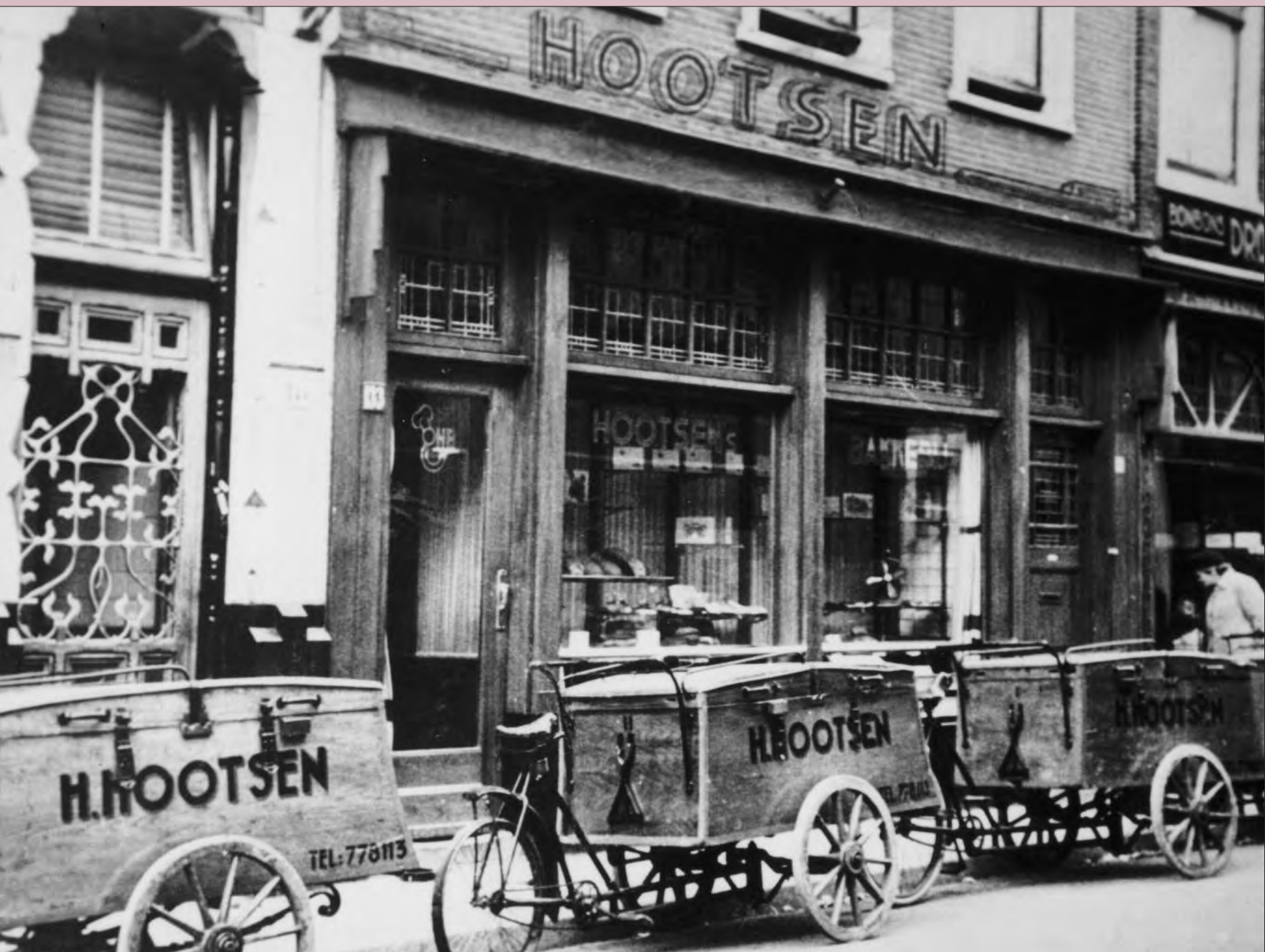
Nog eens de hoek Zwartelaan (links) – Herenstraat (links om de hoek), met de restanten van het grote Stationskoffiehuis kort na de brand van 1933.

In de jaren vijftig stond bij de hoek van de Zwartelaan en de Herenstraat een snackcar in een omgebouwde caravan.

De vrachtauto van de Voorburgse firma Gordijn in de Voorhofstraat, hier zonder de gewone huif.

De bakkerij H. Hootsen, Herenstraat 131-133, aan het einde van de oorlog. Door de schaarste hadden de bakkerskarren houten wielen opzij, de bezorger moest boven een kale velg over de straten rammelen.

De handel in boter, kaas en kruidenierswaren van Van Dijk, Herenstraat 78. Van links naar rechts op de foto: Jan en Nol van Dijk, Van Dijk sr. en zijn vrouw Door.

Het 'Posthuis', de brandweerkazerne en het politiebureau in de Herenstraat, schuin achter de Oude Kerk, waarvan de spits zichtbaar is achter het torentje. Boven de dubbele deur links staat 'Brandweer', boven het dubbele raam rechts 'Politie'. Rechts het Van Schagenslop, de nog aan twee kanten bebouwde voorloper van de huidige Van Schagenstraat. In de verte een doorkijkje naar de Oranjelust.

De smederij van J.H.J. Okkerman, Herenstraat 37. Onder de speciaal daarvoor bestemde houten 'travalje' rechts wordt juist een paard beslagen. Foto van enkele jaren na de Tweede Wereldoorlog.

Timmermanswerkplaats in de Vlietstraat, die later opgeknapt is en er nu nog altijd staat.

Herenstraat met doorkijkje naar het Oosteinde. De
ansichtkaart is verzonden in 1930.

De heer De Jong, voorheen als schoorsteenveger
gevestigd in de Herenstraat, verplaatste zich in
kalme vaart door het Voorburgse groen.

De nu afgebroken Christelijk-Nationale school, later Van Wassenaer-Hoffmannschool, aan de Rozenboomlaan tussen Herenstraat en Parkweg.

Zuivelhandel Starrenburg, schuin tegenover de St.-Martinus aan het Oosteinde. Rechts de 'Zusterschool' op de hoek van de Julianastraat, de huidige Oranje-Nassaustraat.

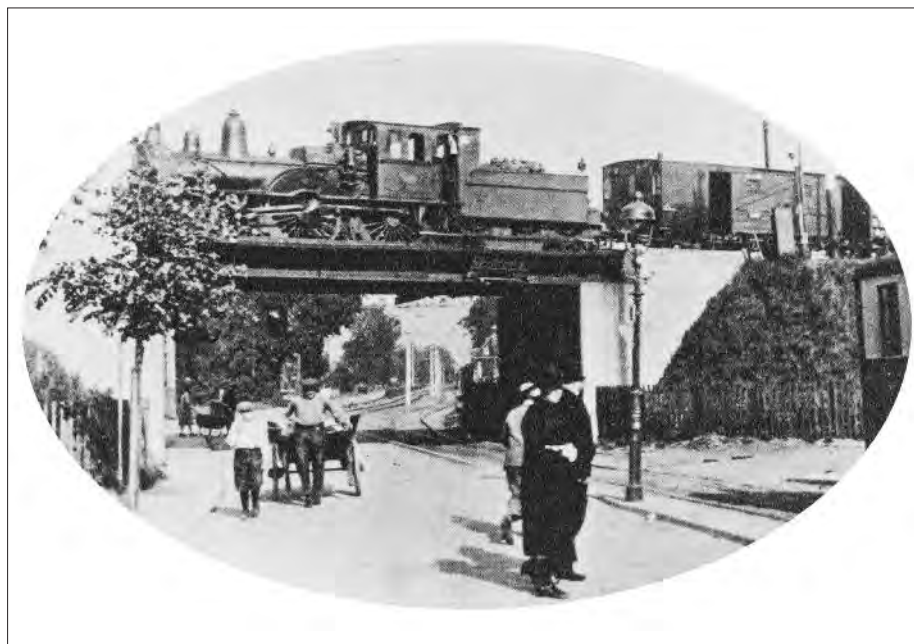

Huize 'Lust' en huize 'Rust', toepasselijk elkanders spiegelbeeld onder één kap. Het pand, ooit staande aan het Oosteinde tussen de Loolaan en de Rembrandtlaan, is in de jaren zeventig van de afgelopen eeuw afgebroken.

Hotel-Café-Restaurant 'Cosmopoliet', Oosteinde 100. 'Zalen disponibel voor alle doeleinden, Salons, Badkamers, Luncheons, Diners, Weekends, Stalling en aanlegplaats voor kano's'. Op de hekpijlers staan melkglazen lampen met reclame voor 'Porto en Sherry' van Aguilar.

Het spoorwegviaduct over het Oosteinde nabij het station Leidschendam-Voorburg.

De klokgevel van huize 'De Vriendschap' aan het Oosteinde, met ingespannen paard en voerlui in de doorgang naar de latere sportvelden. Op het glas boven de deur een opschrift 'Verlof' en daaronder de naam van de uitbater, C. van Schie. Het huis met de klokgevel staat er ook nu nog.

Boerderij 'Ruimzicht' van C. van Paridon, aan de Veursche Straatweg. De boerderij werd al in de jaren twintig afgebroken. Nu ligt op ongeveer deze plaats de Dr. Beguinlaan.

Terug naar het huis van de verzamelaar Piet van Dorp, op een nog goeddeels onbebouwde Laan van Haagvliet, toen (ca. 1925) nog Oostenburgerdwarsstraat geheten. In het pand achter het huis was sinds 1924 de Wasserij Van den Akker gevestigd. Ernaast staat het paard dat voor het vervoer van het wasgoed werd ingezet. Achter het openstaande raam links wordt nu een enorme collectie beeldmateriaal van Voorburg beheerd.

Nog een stapje terug in de tijd, naar het eerdere adres van Wasserij Van den Akker in het complex boerenhuizen bij boerderij De Vet, op een stuk Voorburgse grond waarboven nu de Utrechtse Baan voortzoemt.

Wasserij v. d. Akker
2271 XP Voorburg, L. van Haagvliet 24,
Tel. 861829, b.g.g. 870227
Ook voor instellingen en bedrijven.
WASSEN - STOMEN

Voorburg, 19.....

NOTA voor mevr.

Wasloon 1		
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Voldaan firma van den Akker

Blanco rekening voor nog te wassen goed.

Colofon

Historische Vereniging Voorburg

Secretariaat: Postbus 49
2270 AA Voorburg
telefoon: 079 341 76 04
website: <http://www.historischvoorburg.nl>
e-mailadres: info@historischvoorburg.nl

Bestuur

dr. R.M.W. van Gelooven, *voorzitter*
B.W. Pel, *secretaris*
ir. F.G.W. Steinhorst, *penningmeester*
ir. J.S.W. van Gennip
J.L. Kok RA
drs. G.H.J. Rijkhoff
C. Verbeek

Lidmaatschap 2007

21 euro
Gezin 25 euro

Penningmeester HVV te Voorburg

Postbank 288321
Rabobank te Voorburg
rekeningnummer 12 76 78 743

Historisch Voorburg

Jaargang 13 (2007), nummer 1

Redactieadres

Laan van Rustenburg 16
2271 XT Voorburg
telefoon: 070 386 84 95

Redactie

Anne Jacobs
Gerard Langerak
Kees van der Leer

Vormgeving basisstramien

Studio Tigges, Voorburg

Opmaak en productie

Drukkerij Verloop, Alblasterdam

ISSN 1381 – 4672

Copyright

Overname van teksten uit 'Historisch Voorburg' is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie.

Sponsors

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt dankzij de financiële steun van:

Rabobank Leidschendam-Voorburg

De redactie heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de afbeeldingen volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de redactie wenden.

HISTORISCHE VERENIGING

Voorburg